
LEDER

Kystsikring mod stormflod: For vagt, for skævvredet og for sent

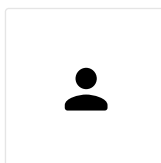
Kystbeskyttelse 3. november kl. 05:03

“

VI MENER

Illustration: TM.

Redaktion

Der var jubel på den jyske vestkyst, da miljøminister Magnus Heunicke (S) efter en af de værste stormfloder i 100 år præsenterede regeringens udspil til en klimahandlingsplan, som skal øge beskyttelsen af kyster, byer, boliger og infrastruktur mod konsekvenserne af klimaforandringerne. "Kanon," lød det fra borgmester Erik Flyvholm (V) i Lemvig Kommune, der også omfatter Thyborøn Kanal, som de lokale længe har ønsket indsnævret - et projekt til flere hundrede millioner kroner - for at holde den stadig mere truende Nordsø stangen.

Med i baglommen til vestkystjyderne havde ministeren over én milliard kroner til kystbeskyttelse, der blandt andet skal anvendes på sandfodning. Det kan modvirke, at Nordsøen ikke gennembryder klitbarriererne på Vestkysten og dermed oversvømmer store lavtliggende områder i baglandet.

Indsatsen består i at pumpe sand og ral ud på havbunden foran strandene - og det skal ifølge regeringens udspil ske ud for Blåvand, Lønstrup og Skagen og de andre strækninger på den jyske vestkyst, hvor staten har påtaget sig ansvaret. Der skal også investeres i sluse- og kystanlæg i Thorsminde og Hvide Sande.

Målet er ifølge ministeriet at beskytte Vestkystens 10.000 ejendomme, der repræsenterer en værdi på knap 14 milliarder kroner. Umiddelbart lyder det helt rigtigt at sikre værdier i den størrelsesorden. Men dykker man længere ned i planen, åbenbarer der sig både en skævvridning af, hvordan regeringen tilgodeser forskellige egne af landet, og nok også en for vag beslutningskraft i forhold til mere vidtrækkende - og nødvendige - indgreb for fremtiden.

Mens Vestjylland altså får en milliardpulje, kan resten af landet slås om en tilskudspulje på 150 millioner kroner - et beløb der er så lille, at fagfolk nu kalder det himmelråbende. Det synes næsten fjollet selvfølgelig at nævne, men stigende vandstand og stormflod truer som følge af vores flade landskab værdier stort set overalt i

den 7000 km lange danske kystzone. Så de midler, som politikerne mener, der kan afsættes, må prioriteres langt skarpere.

Det er nemlig rigtig dyrt at beskytte ejendomme, men også strande, naturområder og havnepromenader med diger og højvandsmure - eller beredskabsudstyr. Lad os tage et par eksempler: Aabenraa har investeret 53 millioner i en ny pumpe, som skal beskytte byen mod vandmasser fra landsiden. I Køge koster en ny højvandsmur samt nye diger og sluser knap 27 millioner kroner at anlægge, og på strækningen fra Tjæreborg til Darum syd for Esbjerg vil man poste 29 millioner kroner i beskyttelse mod Vadehavet. Lemvig by fik for 10 år siden den næsten berømte 350 meter lange betonmur på tværs af havnearealet for 18 millioner kroner; en mur der ikke holder evigt men skal forhøjes. I København vurderes en ydre stormflodssikring at koste mindst 3-4 milliarder kroner.

Gabet mellem behov og bevilling bliver heller ikke mindre med tiden. Alene fordi anlægsprojekter generelt er ramt af stigende priser på arbejdskraft og råvarer. Det ses eksempelvis i Solrød Kommune, hvor en sluse, en spunsvæg og et dige er fordoblet i pris fra oprindeligt seks millioner til 12. Og der er altså ikke meget nyt i forhold til, at det haster med at komme i gang: Truslen som følge af klimaforandringerne har fagfolk forudset i årtier.

Samtidig er det rigtig dyrt, når naturens elementer først raser. Vi så det efter stormfloden forrige weekend: Diger blev gennembrudt, sluseporte bristede, skaderne var enorme. Også det havde fagfolk set komme. Beregninger har for længst fastslået, at i alt 30 danske byer forventes at få skader på hver over 1 milliard kroner, hvis ikke vi sætter ind og beskytter bedre mod de stormfloder og havvandsstigninger, som vi vil opleve i et 100 årigt perspektiv.

De fire byer i toppen er København, Grenå, Aarhus og Køge med en risiko for skader på hver mellem 6 og 7,5 milliarder kroner. Set på landsplan vurderede Cowi i 2017 skadepotentialet til i alt 93 milliarder kroner. FN's klimapanel IPCC har beregnet, at alene i København og Aarhus er hvornår for 63 milliarder kroner i fare

København og Aarhus er bygninger for os mindstet kronet fare. Men den risiko vil regeringen altså smide sølle 150 millioner kroner efter at beskytte.

Mismatchet mellem forebyggelse og risiko er flere steder nu så gabende, at Nationalbanken har peget på Københavns Sydhavn, Aarhus og Nordsjælland som områder, hvor risikoen for skader fra stormflod nu er så stor, at mange ejere af lejligheder og andre bygninger reelt risikerer at være insolvente, fordi deres lån er større end ejendommens værdi set i det aktuelle risikoperspektiv.

Der er brug for, at Folketinget udviser større mod, så vi kommer på forkant med de klimaforandringer, som uvægerligt er på vej. Beslutningerne kommer ikke alene for sent, men er også for svage. Et er, at staten er nødt til at kunne gribe ind, for at sandfodring, diger eller sluser ét sted ikke øger risikoen for oversvømmelse et andet sted.

Vigtigere er det, at vi må indse, at vi ikke kan beskytte alt - og Vestkysten er ikke det område i Danmark, hvor de største værdier findes i kombination med den største naturrisiko. Her er det langt vigtigere fx at prioritere Øresundskysten og Aarhus. Andre steder må Folketinget tage hårde og særdeles langsigtede beslutninger om byområder, som ikke kan og skal beskyttes, men som skal flyttes ind i landet eller nedlægges. Her kunne vi med fordel lade os inspirere af briterne, som er meget længere i sådanne alvorlige, langvarige og meget dyre planer.

Alternativet - at vi plastrer landet til med diger og porte - vil vise sig mange steder ikke at være et tilstrækkeligt værn mod forandringerne. Og kan i øvrigt også ødelægge naturværdier i vandmiljøet bag forskansningen. /hm

Emner

Kystbeskyttelse

Klimatilpasning

Stormflod

Oversvømmelser